

ETO: 32+008+81+82

LÉTÜNK

TÁRSADALOM•TUDOMÁNY•KULTÚRA
SOCIETY•SCIENCE•CULTURE

XLIX. évfolyam, 2019. 1. szám
Year XLIX, issue 2019/1

FORUM KÖNYVKIADÓ, ÚJVIDÉK
FORUM PUBLISHING COMPANY, NOVI SAD

KIADJA A FORUM KÖNYVKIADÓ INTÉZET
Published by the Forum Publishing Company

Angol tartalommutató, rezümék, szövegek gondozása:
Šimon Vuletić Viktorija.

Szerb tartalommutató, rezümék, szövegek gondozása:
Šimon Vuletić Viktorija.

Szerb–magyar fordító:
Farkas Zsuzsa.

ETO-besorolás:
Rizsányi Attila

A folyóiratban megjelent tanulmányokat felkért szakemberek lektorálták.

All the contributions in the quarterly journal *Létünk* are refereed by external professionals from the relevant field.

A Szerb Köztársaság Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Minisztériuma a *Létünket* M52-es értékű tudományos folyóiratnak minősítette.

A folyóirat az interneten:
www.letunk.rs

Fedőlapterv:
Csernik Előd

TARTALOM

Major Lenke – Ivanović, Josip – Lepeš, Josip – Grabovac Beáta, Námesztovszki Zsolt	A pedagógiai, pszichológiai, módszertani (PPM) képzés hatékonyságvizsgálata 7
Major Lenke – Kovács Elvira – Pintér Krekity Valéria	A szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tantervének változása a kezdetektől napjainkig. 19
Hercz Mária	Fiatalok elvándorlásának csökkentése pedagógiai szemléletváltással és módszerekkel 39
Jelena Knežević – Bojan Lazić – Sanja Maričić – Aleksandar Petojević	A projektoktatás bevezetése a matematikatanításba. 59
Кнежевић, Јелена – Лазич, Бојан – Мариичић, Сања – Петојевић, Александар	Увођење пројектног рада у разредну наставу математике 75
Zakinszky Toma Viktória	Tanulás, olvasás, új média (új lehetőségek – régi örökség) 91
Viktoria Zakinski Toma	Učenje, čitanje, novi mediji (nove mogućnosti – staro nasleđstvo) 107
Janek Noémi	Érintéstől a kattintásig – online jelenlét és internethasználat óvodáskorban. 121
Janek Noémi	From touch to click – online presence and internet usage between the ages of 4 and 7 . . . 157
Molnár György – Szűts Zoltán	Modern IKT és hálózatalapú tanulástámogatási lehetőségek a nonformális és informális tanulási folyamatban 189

SADRŽAJ

Lenke Major – Josip Ivanović – Josip Lipeš – Beata Grabovac – Žolt Namestovski	Procena efikasnosti pedagoškog, psihološkog i metodološkog obrazovanja (PPM).	7
Lenke Major – Elvira Kovač – Valerija Pinter Krekić	Promene u nastavnom planu pedagoškog fakulteta na mađarskom jeziku od samih početaka do danas	19
Marija Herc	Smanjenje iseljavanja mladih kroz promenu pedagoškog pristupa i metoda	39
Jelena Knežević – Bojan Lazić – Sanja Maričić – Aleksandar Petojević	A projektoktatás bevezetése a matematikatanításba	59
Jelena Knežević – Bojan Lazić – Sanja Maričić – Aleksandar Petojević	Uvođenje projektnog rada u razrednu nastavu matematike	75
Zakinszky Toma Viktória	Tanulás, olvasás, új média (új lehetőségek – régi örökség)	91
Viktoria Zakinski Toma	Učenje, čitanje, novi mediji (nove mogućnosti – staro nasleđstvo)	107
Noemi Janek	Od dodira do klika – prisustvo na društvenoj mreži i korišćenje interneta u predškolskim ustanovama.	121
Noemi Janek	From Touch to Click – Online Presence and Internet Usage Between the Ages of 4 and 7.	157
Đerđ Molnar – Zoltan Sič	Savremene internet mogućnosti za podršku učenju u procesu neformalnog i informalnog učenja	189

CONTENTS

Major, Lenke – Josip Ivanović – Josip Lipeš – Grabovac, Beáta – Námesztovszki, Zsolt	The Efficiency Analysis of the Pedagogical- psychological-methodological (PPM) Training 7
Major, Lenke – Kovács, Elvira – Pintér Krekity, Valéria	Changes in the Curriculum of the Hungarian Language Teaching Training Faculty in Subotica from the Beginning to the Present. . 19
Hercz, Mária	Preserving Community And Preventing Exodus With Changing Pedagogical Approach And Methodology In Education . . 39
Jelena Knežević – Bojan Lazić – Sanja Maričić – Aleksandar Petojević	Introduction of Project Work in Upper Elementary Teaching of Mathematics 59
Jelena Knežević – Bojan Lazić – Sanja Maričić – Aleksandar Petojević	Uvođenje projektnog rada u razrednu nastavu matematike 75
Zakinszky Toma, Viktória	Learning, Reading, New Media (New Possibilities – Old Heritage) 91
Viktoria Zakinski Toma	Učenje, čitanje, novi mediji (nove mogućnosti – staro nasleđstvo) 107
Janek, Noémi	Érintéstől a kattintásig – online jelenlét és internethasználat óvodáskorban. 121
Janek, Noémi	From Touch to Click – Online Presence and Internet Usage Between the Ages of 4 and 7. 157
Molnár, György – Szűts, Zoltán	Modern ICT and Network-Based Learning Support Opportunities in the Non-Formal and Informal Learning Process 189

A *Létünk* szerkesztősége hálás köszönettel tartozik az Újvidéki Egyetem szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának (MTTK), amely az *Elvándorlásstruktúra – közösségmegtartás – oktatás* című nemzetközi tudományos konferenciájának egyes tanulmányait ajánlotta közlésre.

Major Lenke

· Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia
· major.lenke@magister.uns.ac.rs

Ivanović, Josip

· Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia
· josip.ivanovic@magister.uns.ac.rs

Lepeš, Josip

· Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia
· josip.lepes@magister.uns.ac.rs

Grabovac Beáta

· Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia
· beata.grabovac@magister.uns.ac.rs

Námesztovszki Zsolt

· Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia
· zsolt.namesztovszki@magister.uns.ac.rs

A PEDAGÓGIAI, PSZICHOLOGIAI, MÓDSZERTANI (PPM) KÉPZÉS HATÉKONYSÁGVIZSGÁLATA

*The Efficiency Analysis of the Pedagogical-psychological-
methodological (PPM) Training*

*Procena efikasnosti pedagoškog, psihološkog i metodološkog
obrazovanja (PPM)*

A Pedagógiai, pszichológiai, módszertani (PPM) képzés olyan általános és középiskolai tanárok számára kerül megszervezésre, akik egyetemi tanulmányaik folyamán nem hallgattak pedagógiai, pszichológiai, módszertani tárgyakat, de szakirányú végzettségüknél fogva általános vagy középiskolai szaktanárként dolgoznak. A képzés hozzájárul az általános és középiskolai oktatáshoz szükséges kompetenciák fejlesztéséhez, segítve a tanári munka minőségének és hatékonyságának javítását.

A képzésen részt vevő hallgatókat bevontuk a Kar rendszeres minőségellenőrző felmérésébe. A vizsgálat célja az volt, hogy megismerjük a hallgatók véleményét a képzés szerkezetével, a tantárgyak és a megszerzett ismeretek hatékonyságával, valamint a tanítás folyamatának kivitelezésével kapcsolatban. Vizsgáltuk a program megvalósulásának mértékét, a tanárok hozzáállását a program megvalósítása során, valamint értékelni igyekeztünk a vizsgarendszer hatékonyságát. Az itt kapott eredmények kiindulópontot jelentenek a képzés szervezői számára a munkafolyamatok hatékony szervezéséhez és a hallgatói igények figyelembevételéhez a következő tanévre vonatkozóan.

Kulcsszavak: pedagógiai, pszichológiai, módszertani képzés, felnőttképzés, hatékonyságvizsgálat

1. BEVEZETŐ

1.1. A PEDAGÓGIAI, PSZICHOLÓGIAI, MÓDSZERTANI (PPM) KÉPZÉSRŐL

A Pedagógiai, pszichológiai, módszertani (PPM) képzés olyan általános és középiskolai tanárok számára kerül megszervezésre, akik egyetemi tanulmányaik folyamán nem hallgattak pedagógiai, pszichológiai, módszertani tárgyakat, de szakirányú végzettségüknél fogva általános vagy középiskolai szaktanárként dolgoznak. A képzés hozzájárul az általános és középiskolai oktatáshoz szükséges kompetenciák fejlesztéséhez, segítve a tanári munka minőségének és hatékonyságának javítását. A program célja tanárok professzionális alkalmasságának megalapozása, mind pedagógiai és oktatáspszichológiai, mind módszertani szinten. A megszerzett ismeretek és jártasságok az oktatás és nevelés szolgálatába állítva maximálisan segítik a tanulók fejlődését. A magyar nyelven folyó képzés 30+6 kreditpont megszerzését teszi lehetővé. Összesen 30 kreditpont szerezhető a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tárgyakból, és 6 kreditpont a szakmai gyakorlat során (*Mi a PPM képzés?* 2017).

A két féléves képzés kötelező, kötelezően választható és választható tantárgyak és tanítási gyakorlat köre szerveződik. A pedagógiai és pszichológiai jellegű tantárgyak a kötelező és a kötelezően választható tárgyak keretein belül valósulnak meg. A kötelező tantárgyak 4-4 ECTS kreditpontot, a kötelezően választható tantárgyak 4, 3, illetve 2 ECTS kreditpontot érhetnek. A módszertani tantárgyak választható tárgyak formájában kerültek meghirdetésre, és 4, 3 vagy 2 kreditpontot érhetnek. A hat pontot érő pedagógiai gyakorlatra a képzés második félévében kerül sor.

A pedagógia tantárgycsoporton belül a következő tantárgyak megvalósítására kerül sor: *Bevezetés a pedagógiába (K)*, *Bevezetés a didaktikába (K)*,

Neveléstudomány (KV), Didaktikai rendszerek (KV), Hátrányos helyzetű tanulók integrációja (KV).

A pszichológia tantárgycsoportba tartozó tantárgyak: *Bevezetés a pszichológiába (K), Bevezetés a pedagógiai pszichológiába (K), Fejlődéslélektan (KV), Oktatáslélektan (KV).*

A választható tantárgyak első csoportja (egy tárgyat kell választani): *Oktatásinformatika, Oktatástechnológia.*

A választható tantárgyak második csoportja–szakmódszertanok (egy tárgyat kell választani): *Anyanyelvi tantárgy-pedagógia, A matematikatanítás módszertana, A környezetismeret-tanítás módszertana, A testnevelés tanításának módszertana, A zeneoktatás módszertana, Az idegen nyelv tanításának elméleti alapjai – angol nyelv, Az idegen nyelv tanításának gyakorlati alapjai – angol nyelv, Az idegen nyelv tanításának elméleti alapjai – német nyelv, Az idegen nyelv tanításának gyakorlati alapjai – német nyelv, A vizuális kultúra módszertana, Szerb mint nem anyanyelv és irodalom tanításának módszertana (PPM: Képzési struktúra, 2017).*

1.2. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS A PEDAGÓGUSKÉPZÉSBEN

Napjainkban egyre több szervezet ismeri fel, hogy piacon maradásának szükséges velejárója, hogy kiépítse saját minőségbiztosítási rendszerét, amely támogatja a folyamatos fejlesztést. Mindez megfigyelhető a felsőoktatásban is (Kozma 2013).

A tanítóképzés során megvalósított minőségbiztosítás kérdését már a 2000-ben elfogadott lisszaboni direktívák is hangsúlyozták. Az oktatási és képzési rendszerek hatékonyságának növeléséhez elengedhetetlen az önértékelési rendszer kiépítése tanítóképzésben (Mihály 2006). A törvényi rendelkezések alapján minden felsőoktatási intézménynek ki kell építenie saját minőségbiztosítási rendszerét. Ennek keretében az intézménynek minőségfejlesztési programot kell készíteni, és ebben meg kell határoznia az intézmény működésének folyamatait, a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési feladatok végrehajtását, valamint az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendjét (Kozma 2013).

A szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar minőségbiztosítási rendszere az önértékelésen és a hallgatók kérdőíves vizsgálatán, valamint a belső és külső értékeléseken alapul. A folyamatot a következő törvényi rendelkezések szabályozzák: a felsőoktatásról szóló törvény (*Službeni glasnik R. S. 2005/76 – A Szerb Köztársaság Hivatalos Lapja 2005/76*) 15. és 17. szakasza, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar szervezéséről és működéséről szóló dokumentumának 108. szakasza, a Kar minőségellenőrzésről

és önértékelésről szóló szabályzatának 7. szakasza, valamint a Kar hallgatói körében végrehajtott kérdőíves felmérésre vonatkozó szabályzat.

Az önértékelési rendszer megfelel az európai felsőoktatási szabványoknak és irányelveknek, amelyeket 2005-ben a bolognai folyamat tagországainak minisztériumai elfogadtak (HEA 2005), különös hangsúlyt fektetve a tudományos-kutatói és a szakmai munkára, valamint a technológiai fejlesztésre és a tudás átadására. A hallgatói kérdőív egy fajta közvélemény-kutatásként is tekinthető, amely által a hallgatók véleményezik az előadó tanár és a tanársegéd oktatási munkáját, minősítik a tanulmányi osztályon dolgozók tevékenységét, valamint véleményt nyilváníthatnak a tanulmányok szervezéséről, az oktatási feltételekről, amelyek közvetetten vagy közvetlenül befolyásolják a tanulmányok minőségét (*Pravilnik* 2008; *Strategija* 2008).

2. A PEDAGÓGIAI, PSZICHOLÓGIAI, MÓDSZERTANI (PPM) KÉPZÉS HATÉKONYSÁGVIZSGÁLATA

2.1. A KUTATÁS CÉLJA

A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar minőségellenőrzési munkájának keretein belül megvizsgáltuk a PPM kurzus hallgatóinak véleményét a képzés hatékonyságáról. A vizsgálat célja az volt, hogy megismerjük a hallgatók véleményét a képzés szerkezetével, a tantárgyak és a megszerzett ismeretek hatékonyságával, valamint a tanítás folyamatának kivitelezésével kapcsolatban. Vizsgáltuk a program megvalósulásának mértékét, a tanárok hozzáállását a program megvalósítása során, valamint értékelni igyekeztünk a vizsgarendszer hatékonyságát.

2.2. HIPOTÉZISEK

H1: A résztvevők elégedettek a PPM kurzus tantervének felépítésével és megvalósításával.

H2: A résztvevők pozitívan pontozzák a PPM kurzushoz kapcsolódó vizsga- és értékelési rendszert.

H3: A résztvevők pozitívan értékelik az oktatók munkáját a PPM kurzus megvalósítása során.

2.3. MÓDSZER

A kutatás a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon minden félévben rendszeresen megvalósuló, az önértékelési rendszer részét képező felmé-

rés során történt, a PPM kurzus végén. A hallgatók véleményének vizsgálatára egy online kitölthető, összesen 16 kérdést tartalmazó kérdőívet alkalmaztunk. Az első 15 kérdés hatfokú Likert-skálaként működött. A megkérdezettek 5-től 10-ig terjedő skálán értékelhették az egyes állításokat. Az 5-ös érték a teljes mértékben elégedetlen, a 10-es érték pedig a teljes mértékben elégedett kategóriát jelentette. Az utolsó egy nyílt végű kérdés volt, amelyben arról kérdeztük a résztvevőket, hogy miért választották a PPM kurzust.

A PPM kurzus tantervének vizsgálatára vonatkozó kérdések a következők:

Ismert-e Ön előtt az oktatási program célja és kimenetele?

Az oktatási programban a tantárgyak logikusan, felesleges tartalmi átfedések nélkül kapcsolódnak egymáshoz.

Hisz-e abban, hogy a megszerzett tudás és készségek (az oktatási program kimenetele) a tanulmányok végeztével szakmai sikert biztosítanak?

Az oktatás ösztönzi a gondolkodást és a megszerzett ismeretek alkalmazását.

Elégedett a gyakorlati oktatás megszervezésével és a pedagógiai gyakorlattal.

A vizsgarendszer értékelésére vonatkozó kérdések:

A hallgatók a szemeszter elején tudomást szereznek a vizsgáztatás és az osztályzás módjáról.

Az osztályozás szempontjai és szabályai világosak.

A vizsgáztatás módja megegyezik minden hallgató esetében.

A hallgató munkáját és tudását korrekt módon értékelik.

Az oktatók munkájának értékelésére vonatkozó kérdések:

A tanár világosan ismerteti a tárgy célját, tartalmát, a teljesítési követelményeket.

A tanár kezdeményezi a hallgatók részvételét a tanítás folyamatában.

A tanár hasznos információkat ad a hallgatóknak munkájukról (szemináriumi munkák, gyakorlatok, egyéb aktivitások utáni értékeléseken).

A tanár válaszol a hallgatók kérdéseire és figyelembe veszi a hallgatók megjegyzéseit.

Értékeli, mennyire korrekt a tanár viszonya a hallgatókkal!

Osztályozza a munka szervezettségét az előadásokon ill. gyakorlatokon!

Nyílt végű kérdés:

Kérem, foglalja össze, milyen megfontolásból jelentkezett a PPM kurzusra, és milyen tartalmakat, fejlesztő hatást, segítséget vár el a kurzustól, amelyet hasznosítani tud későbbi munkája során.

2.4. MINTA

A vizsgálatban a PPM kurzusra beiratkozott hallgatók teljes mintája részt vett. A 2017/2018-as tanévben először meghirdetett kurzusra összesen 14-en jelentkeztek.

A minta háttéradatai

Nem: A résztvevők közül többségében, 9-en (64%) nők, 5-en (36%) pedig férfiak.

Életkor: Életkorukat tekintve a legtöbben, 6-an (43%) a 31–35 éves korosztályba tartoznak, 4-en (29%) a 36–40 éves korosztályból került ki. 2–2 résztvevő (14-14%) a 26–30-as, illetve a 46–50-es korosztályból való (1. táblázat).

1. táblázat: A résztvevők életkora		
életkor	N	%
26–30	2	14
31–35	6	43
36–40	4	29
46–50	2	14
Összesen	14	100

Középiskolai végzettség: A résztvevők közül 6-an gimnáziumot fejeztek be. Három résztvevő politechnikai középiskolát végzett, három közgazdaságit, ketten pedig mezőgazdasági középiskolát.

Felsőfokú végzettség: A résztvevők közül 9-en természettudományi végzettséggel rendelkeznek. Három résztvevő állatorvosi, illetve állattenyésztő végzettséggel, kettő élelmiszeripari, kettő pedig matematikai végzettséggel, egy résztvevő építőmérnöki, egy pedig gépészeti végzettséggel rendelkezik. Négyen közgazdasági egyetemet végeztek, egy résztvevő pedig angol szakon fejezte be az egyetemet (2. táblázat).

2. táblázat: A résztvevők felsőfokú végzettsége	
végzettség	N
közgazdasági	4
állatorvosi/állattenyésztési	3
élelmiszeripari	2
matematikai	2
építőmérnöki	1

gépészeti	1
angol nyelv	1
Összesen	14

Mesterképzés: A résztvevők közül 10-en rendelkeznek mesterfokú végzettséggel, 4-en nem.

Dolgozott-e az eredeti szakmájában? A résztvevők közül 9-en dolgoztak az eredeti szakmájukban is, 5-en csak tanárként. A szakmájukban is dolgozók az eredeti szakmát is piacképesnek érzik, a csak tanítóként dolgozók nem.

Hányadik osztályban tanít? A résztvevők közül 6-an tanítanak alsó tagozaton, 3-an felső tagozaton, 2-en középiskolában, egy résztvevő pedig egyéb csoportokban.

2.5. AZ EREDMÉNYEK BEMUTATÁSA

2.5.1. A PPM kurzus tantervének vizsgálatára vonatkozó eredmények

A résztvevők a tanterv felépítésére vonatkozó kérdésre 9,31 átlagpontot adtak az 5-től 10-ig terjedő értékelési skálán (3. táblázat). Az oktatási program céljával és kimenetével kapcsolatos elégedettség 9,5-ös, a tartalmi elemek logikus felépítésének értékelése pedig 9,29-es értéket kapott. A tanterv hatékonyságát 9,39 pontra értékelték a megkérdezettek. A tanultak hasznosíthatóságát 9,29 pontra, a megszerzett ismeretek alkalmazhatóságát 9,21 pontra, a gyakorlati ismeretek átadását pedig 9,43 pontra értékelték. A gyakorlati oktatással voltak a leginkább elégedettek a hallgatók az összes vizsgált szempontot illetően a tantervre vonatkozóan.

3. táblázat: A PPM kurzus tantervének hatékonysága		
szempontok	átlag	szórás
A tanterv felépítése	9,31	0,9
1. célok és kimenetel	9,50	0,5
2. tartalom	9,29	0,9
A tanterv hatékonysága	9,39	0,5
3. hasznos tudás és készségek	9,29	1,1
4. gondolkodási és alkalmazási képességek	9,21	0,9
5. gyakorlati oktatás	9,43	0,8
Teljes tantervskála	9,34	0,6

A tantervvel kapcsolatos összes kérdés átlagát tekintve 9,34-es átlagpontot mértünk. Ezt azt jelenti, hogy a PPM kurzuson részt vevő hallgatók a nagyon elégedett és a teljes mértékben elégedett minősítéssel értékelték a kurzus tantervét. Az eredmények alátámasztják a H1-es hipotézisben foglaltakat.

2.5.2. A vizsgarendszer értékelésére vonatkozó eredmények

A vizsgáztatás rendszerével kapcsolatban a hallgatók 9,64 pontot adtak a vizsgáztatás és értékelés rendszerének ismertetésére vonatkozóan (4. táblázat). Az osztályozás szabályainak milyenségét 9,36 pontra értékelték. A követelményeket ugyancsak egységesnek találták a hallgatók, 9,43 ponttal értékelték ezt a szempontot. Az értékelés korrektsége a legmagasabb pontszámot kapta a kategórián belül, 9,86 átlagpontot.

A teljes skála tekintetében 9,57 pontot mértünk. A hallgatók az eredmények alapján a tanterv felépítéséhez hasonlóan szintén a nagyon elégedett és a teljes mértékben elégedett kategóriák közé sorolták a PPM kurzus vizsgarendszerét. Az eredmények alapján a H2-es hipotézis is bizonyítást nyert.

4. táblázat: A PPM kurzus vizsgarendszerének értékelése		
szempontok	átlag	szórás
célrendszer ismertetése	9,64	0,4
egyértelmű szabályok	9,36	0,9
egységes követelmények	9,43	0,7
korrekt értékelés	9,86	0,5
teljes skála	9,57	0,4

2.5.3. Az oktatók munkájának értékelésére vonatkozó eredmények

A hallgatók minden szempontot stabilan 9,5 átlagpont fölött értékelték az oktatók munkájának minősítése során a PPM kurzust illetően. Legmagasabb pontszámot a tantárgy céljának, tartalmának és a követelményrendszernek az ismertetése kapta. De a hallgatóknak a tanítási folyamatba történő bevonása, amit a legalacsonyabb pontszámmal értékelték, szintén nagyon magas, 9,76-os átlagpontot kapott. A teljes skálát 9,86-ra értékelték a hallgatók (5. táblázat). A vélemények tehát a nagyon elégedett és a teljes mértékben elégedett között helyezkednek el az oktatók munkájának értékelése tekintetében is. A H3-as hipotézis ezzel bizonyítottnak tekinthető.

5. táblázat: <i>Az oktatók munkájának értékelése a PPM kurzus során</i>		
szempontok	átlag	szórás
célok egyértelmű ismertetése	9,91	0,2
a hallgatók részvétele a tanítás folyamatában	9,76	0,5
pontos utasítások, világos értékelés	9,82	0,3
hallgatók véleményének figyelembevétele	9,88	0,4
tanár és hallgatók közötti kapcsolat	9,94	0,2
a munka szervezetsége	9,88	0,4
teljes skála	9,86	0,2

2.5.4. *A PPM kurzusra történő jelentkezés indítékai*

A kurzus résztvevői a következő véleményeket fogalmazták meg – a teljesség igénye nélkül – arra vonatkozóan, hogy miért jelentkeztek a képzésre, és mit várnak el a kurzustól:

„Bár szakvizsgával rendelkezem már, de eredeti egyetemi tanulmányaim során soha nem tanultam pedagógiát és pszichológiát. Ezen szakterületen lévő tudásomat szeretném elmélyíteni.”

„Kötelességtudatból főleg. Jó órakeret kialakítása, az optimális tananyag mennyiségének meghatározása. Megtanulni, motiválni a tanulókat az internet függőség korában. Optimális távolságtartás bemérése mind a szülők mind a tanulók irányába.”

„Módszertani és pedagógiai ismereteket szeretnék megszerezni, mivel ezekkel nem rendelkezem, de elengedhetetlen tartom a tanári pálya folytatásához.”

„A PPM képzésre maga a képzés és a vizsgázási lehetőség miatt jelentkeztem, mivel a közeljövőben szeretném megszerezni az államvizsgát, aminek ezek a vizsgák az előfeltételei.”

„A kurzusra azért jelentkeztem, mert ez szükséges ahhoz, hogy olyan tudás birtokába jussak, amelyek segítik a mindennapi munkámat.”

„Többször szembe találtam magamat a problémával, hogy nem hallgattam PPM tantárgyakat az egyetemen.”

„Hamarosan alkalmam nyílik az oktatásban elhelyezkedni és bízom benne, hogy a képzés segítségével a módszertani kompetenciáim fejlődnek majd, valamint a tanulmányaimból hiányzó pedagógiai és pszichológiai tudásra is szert tehetek, amely elengedhetetlen az oktatásban.”

„Jó tanároktól tudok tudást elsajátítani és jobban felkeltheti az érdeklődésemet a tanári pálya iránt.”

AZ EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A hallgatók véleménye alapján a PPM kurzus hatékonyságát vizsgáló mindhárom kérdéscsoportban kimagasló eredményeket kaptunk. Mindhárom, a kutatás elején megfogalmazott hipotézisünk bizonyítást nyert.

A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon meghirdetett Pedagógia, pszichológia, módszertan képzés tanterve megfelelő felépítésű és hatékonyságú, a vizsga- és értékelési rendszer megfelelően működik, az oktatók pedig magas színvonalú munkát végeznek a megkérdezett hallgatók véleménye alapján.

Az eredmények alátámasztják a kurzus alapvető célkitűzéseinek megvalósulását. A PPM tanfolyam tartalmának és a hallgatói igényekhez alkalmazkodó szervezési módjának jövőbeni fejlesztése a kimagasló eredmények ellenére is feltett szándéka a szervezőknek. Ezzel együtt azonban elmondhatjuk, hogy sikerült olyan programot kialakítani, amely több szempontból is hozzájárul a szakmai tudásuk mellett egyéb tanári kompetenciáikat is fejleszteni kívánó pedagógusok továbbképzéséhez, eredményeik javításához.

IRODALOMJEGYZÉK

- HEA – *Osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju*. Evropska iskustva i prakse. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta. Forrás: <http://bit.ly/2dDfAiG> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)
- KOZMA Tímea 2013. *A minőségbiztosítás szerepe és fejlesztése a felsőoktatási intézményekben és annak hallgatói értelmezése a gyakorlatban*. Doktori (PhD-) értekezés. Szent István Egyetem, Gödöllő.
- MIHÁLY Ildikó 2006. *A minőségbiztosítás helyzete az európai tanárképzés gyakorlatában*. *Új pedagógiai szemle*, 56 (9), 93–98.
- Mi a PPM képzés?* Pedagógiai, pszichológiai, módszertani (PPM) képzés tanárok részére, magyar nyelven. MTTK, 2017. Forrás: <http://bit.ly/2FrB6H6> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)
- Képzési struktúra*. Pedagógiai, pszichológiai, módszertani (PPM) képzés. MTTK, 2017. Forrás: <http://bit.ly/2FDj6ZE> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)
- Pravilnik o sistemu kvaliteta i samovrednovanju Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici*. 2008. Forrás: <http://bit.ly/2tRyTzc> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)
- Zakon o visokom obrazovanju*. Službeni glasnik Republike Srbije br. 76/2005. Forrás: <http://tesla.pmf.ni.ac.rs/akta/ZAKON.pdf> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)
- Strategija obezbeđenja kvaliteta Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici*. 2008. Forrás: <http://bit.ly/2pafrbw> (Utolsó letöltés: 2018. március 10.)

The Efficiency Analysis of the Pedagogical-psychological-methodological (PPM) Training

The Pedagogical-psychological-methodological (PPM) Training is organized for primary and secondary school teachers who during their university studies did not attend any pedagogical, psychological or methodological courses, however, due to their professional qualifications, work as primary or secondary school teachers of specific subjects. The training contributes to the development of teacher competences required in primary and secondary school education in order to maximize the quality and efficiency of pedagogical performance.

The students attending the training were also participating in the faculty's regular quality control survey. The purpose of the research was to reveal the opinions of students regarding the structure of the training, the efficiency of courses and the acquired knowledge as well as the realization of the teaching process. The extent of program realization, the attitude of lecturers and the efficiency of the examination system were tested. The research results provide the organizers of the training with direct assessment of the program with the purpose of increasing the efficiency of the work process and adjusting to student requirements during the organization of future trainings.

Keywords: pedagogical-psychological-methodological training; adult education; efficiency analysis

Procena efikasnosti pedagoškog, psihološkog i metodološkog obrazovanja (ppm)

Pedagoška, psihološka i metodološka (PPM) obuka je organizovana za učitelje osnovnih i srednjih škola koji tokom studija nisu imali priliku da slušaju pedagoške, psihološke ili metodološke predmete, međutim, zbog svoje profesionalne kvalifikacije rade kao nastavnici stručnih predmeta u osnovnim ili srednjim školama. Obuka doprinosi razvoju kompetencija potrebnih za osnovno i srednje obrazovanje, pomažući u poboljšanju kvaliteta i efikasnosti rada nastavnika. Studenti koji su učestvovali u obuci bili su uključeni u redovnu kontrolu kvaliteta na fakultetu. Svrha istraživanja bila je da se upoznamo sa mišljenjem studenata o strukturi obuke, o efikasnosti predmeta i stečenih znanja, kao i o sprovođenju nastavnog procesa. Ispitali smo stepen implementacije programa, odnos nastavnika u toku implementacije programa i trudili smo se da ocenimo efikasnost sistema ispitivanja. Dobijeni rezultati predstavljaju polaznu tačku za organizatore obuke da bi

efikasno organizovali radne procese, kao i da bi uzeli u obzir potrebe studenata vezano za narednu akademsku godinu.

Ključne reči: pedagoška, psihološka, metodološka obuka, obrazovanje odraslih, testiranje efikasnosti

Beérkezés időpontja: 2018. 10. 02.

Elfogadás időpontja: 2019. 01. 31.